

Årsrapport 2011

Klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

1. KLAGENEMNDAS MANDAT OG SAMMENSETNING

Høgskolens klagenemnd er opprettet med hjemmel i universitets- og høyskoleloven § 5-1. Arbeidsområdet for klagenemnda ved HiST er klager over enkeltvedtak fra studenter, fusk saker reist mot studenter og visse typer disiplinærsaker. Se vedlegg for nærmere informasjon om gjeldende mandat.

Klagenemnda oppnevnes av høgskolestyret og skal bestå av fem medlemmer med personlige varamedlemmer. To av medlemmene skal være faglig tilsatte og oppnevnes med tre års funksjonstid. Leder og varamedlem skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere og ikke være tilsatt ved institusjonen. De oppnevnes også med tre års funksjonstid. To av medlemmene skal være studenter oppnevnt etter forslag fra Studentparlamentet for ett år av gangen.

Klagenemnda har hatt følgende sammensetning i 2011:

Leder	Vara for leder
Administrasjonssjef, Sør-Trøndelag tingrett cand.jur. Børge Bloch Tronvold	Seniorrådgiver, Domstolsadministrasjonen, cand.jur. Robert Envik
Representanter for vitenskapelig personale	Vara for vitenskapelig personale
Høgskolelektor Wenche Natland Dahlen, Prg. for vernepleierutdanningen, AHS	Seniorkonsulent Wenche Salomonsen King, ALT (frem til 31.07.11) Førstekonsulent Ann-Helen Kirknes, SKB, ALT (fra 01.08.11)
Høgskolelektor Guri Sivertsen Korpås, Pgr. for allmennfag, AFT	Førstekonsulent Anne Lise Møllmann, SKB, Felles
Studentrepresentanter	Vara for studentrepresentant
Gjermund A. Løkhaug, TØH	Nils Magne Killingberg, AFT (frem til 31.07.11) Dennis Eriksen (fra 01.08.11)
Eivind Kopperud Sogn, ASP (frem til 31.07.11) Christoffer A. Sve (fra 01.08.11)	Audun Granskogen (fra 01.08.11)
Sekretariat	
Seniorrådgiver Kjersti Møller, SKB-Fellestjenester	

2. ET VIKTIG BIDRAG TIL KVALITETSSIKRINGSARBEIDET VED HiST

Klagenemnda er et viktig element i kvalitetssikringsarbeidet ved høgskolen, og skal bidra til en rettferdig og forutsigbar regelanvendelse som skal sikre studentene en upartisk og saklig behandling. Høgskolens regelanvendelse sier noe om institusjonenes innstilling overfor sine studenter, og dermed om kvaliteten på institusjonens studietilbud.

Klagenemnda skal prøve *alle* sider av saken. Den skal prøve anførsler, lovligheten av vedtaket samt den skjønsmessige vurderingen av forholdet. For saksbehandlingen gjelder reglene i forvaltningsloven og lov om universiteter og høyskoler.

Det er viktig for studentenes rettssikkerhet at saker som behandles i klagenemndene ved høyskoler og universitet under loven vurderes ut fra en lik tolkning av regelverket og etter de samme normer. Felles klagenemnds behandling av klager etter vedtak i fuske- og skikkethetssaker utgjør en viktig rettesnor for klagenemnda ved HiST. For klagenemnda er det også en stor fordel at leder og nestleder har vært de samme som for NTNUs klagenemnd. Nemndas begrunnelser og merknader i så vel klagesaker som fuskesaker bør være retningsgivende for høgskolen, både i de sakene som påklages eller fremmes for nemnda og for den øvrige praksisen ved høgskolen, også der klagerne ikke er gitt medhold.

Den lave medholdsprosenten (jf. side 4) kan oppfattes som positivt i den forstand at dette gir uttrykk for at de vedtak som fattes hos førsteinstans er korrekte, og at klagenemnda støtter det forvaltningsskjønn som er utøvet. Selv om påviste saksbehandlingsfeil ikke nødvendigvis får betydning for resultatet av klagebehandlingen, er det imidlertid nødvendig å påpeke viktigheten av å ha konstant fokus på god saksbehandling og at høgskolens informasjonsplikt overfor studentene overholdes og at deres rettssikkerhet ivaretas. Klagenemnda har derfor i en del saker gitt generelle uttalelser om saksbehandlingen. Kompleksiteten i forvaltningen av høyere utdanning er høy, noe som stiller store krav til de som fatter vedtakene. Korrekt saksbehandling inngir tillit til de vedtakene som fattes og er positivt for det totale læringsmiljøet ved høgskolen. Spesielt viktig er det med god og rettmessig begrunnelse for vedtakene, og at høgskolen bestreber seg på å oppfylle forvaltningslovens krav til saksbehandlingsregler.

Klagenemnda anser det som en viktig oppgave å formidle innsikt og erfaring fra klagesakene som høgskolen kan bruke videre i sin kvalitetssikring av det studieadministrative arbeidet. Fra september 2011 ble klagenemndas møteprotokoll et fast punkt på agendaen til høgskolens Studie- og kvalitetsutvalg (SKU). Spesielt gjelder dette klagenemndas påpekninger til videre oppfølging. Klagenemnda har i 2011 spesielt påpekt forhold og bekymringer knyttet til saksbehandling og anvendelse av forvaltningsloven med spesiell vekt på rett til kontradiksjon, feil i saksbehandling som kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold, samt uklarheter omkring høgskolens bruk av vurderingsordninger og klage- og gjentaksordninger knyttet til disse, spesielt mappevurderinger. Klagenemndas anførsler fremgår av saksnotatet, evt. som en protokolltilførsel. Klagenemndas uttalelser er ikke bindende for institusjonen, men det registreres at uttalelsene er blitt behandlet som innspill som har medvirket til endring av praksis.

I 2011 ble det utarbeidet retningslinjer for behandling av fuskesaker som et ytterligere kvalitetssikringstiltak innen saksbehandlingen av denne type saker, noe som har vært etterspurt av avdelingene. Retningslinjene er publisert på www.hist.no/klagenemnda. Denne nettsiden er for øvrig også oppdatert og samtlige årsrapporter og data er samlet her slik at man sikrer at klagenemndas virksomhet er lett tilgjengelig ved høgskolen og for øvrige interessenter.

Klagenemndas sekretariat har hatt et godt samarbeid med avdelingene i forbindelse med saksforberedelsen av klagesaker.

3. OMFANGET AV SAKER, TYPE SAKER OG AVGJØRELSE

Klagenemnda har ikke faste møtedatoer, men kalles inn fortløpende når det foreligger saker. Nemnda behandlet i 2011 40 enkeltsaker, fordelt på 7 møter. Samtlige vedtak fattet i 2011 var enstemmige og klagenemnda har vært fulltallig (med medlem eller varamedlem) til møtene, med unntak av ett møte hvor en studentrepresentant var forhindret fra å møte.

Innkomne saker og sakstyper

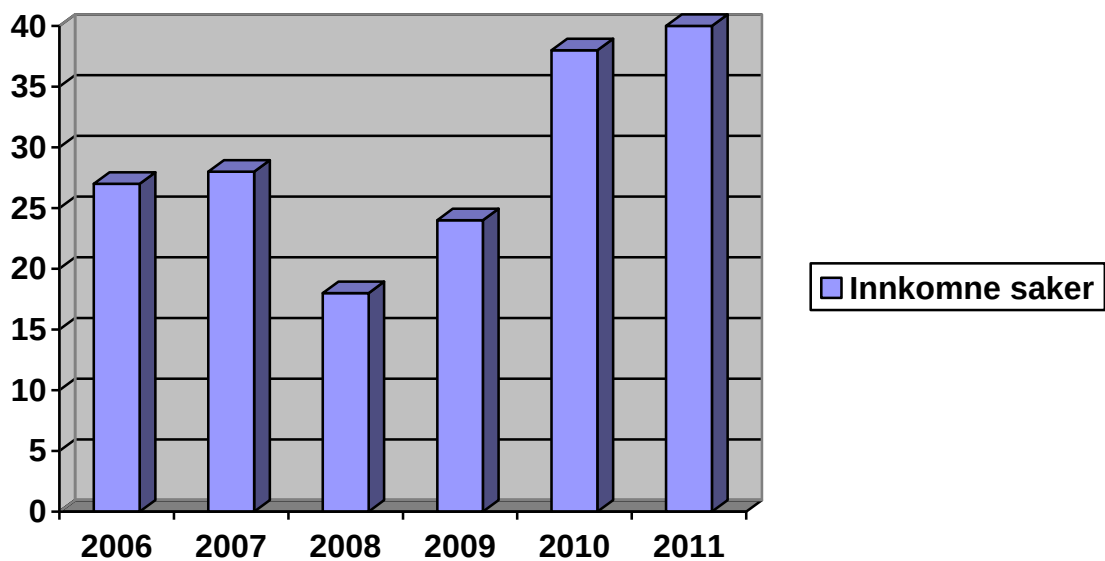
Klagesaker er saker hvor studenter klager på enkeltvedtak truffet av høgskolen. Klagenemndas avgjørelser i klagesaker kan ikke påklages etter forvaltningsloven da klagenemnda er klageinstans. Klagenemndas avgjørelse kan vurderes av Sivilombudsmannen etter henvendelse fra studenten. Ombudsmannen kan komme med anbefalinger i forhold til håndtering av saken, uten at disse er rettslig bindende. I 2011 ble ingen av nemndas avgjørelser vurdert av Sivilombudsmannen. I disiplinære saker (fusk, utestengning, skikkethet) kan nemndas avgjørelser påklages til den nasjonale Felles klagenemnd som er organisert under Samordna opptak. I disse sakene er høgskolens klagenemnd førsteinstans.

Tabellen under viser en flerårig oversikt over antall saker fremmet for klagenemnda og resultatet av behandlingen.

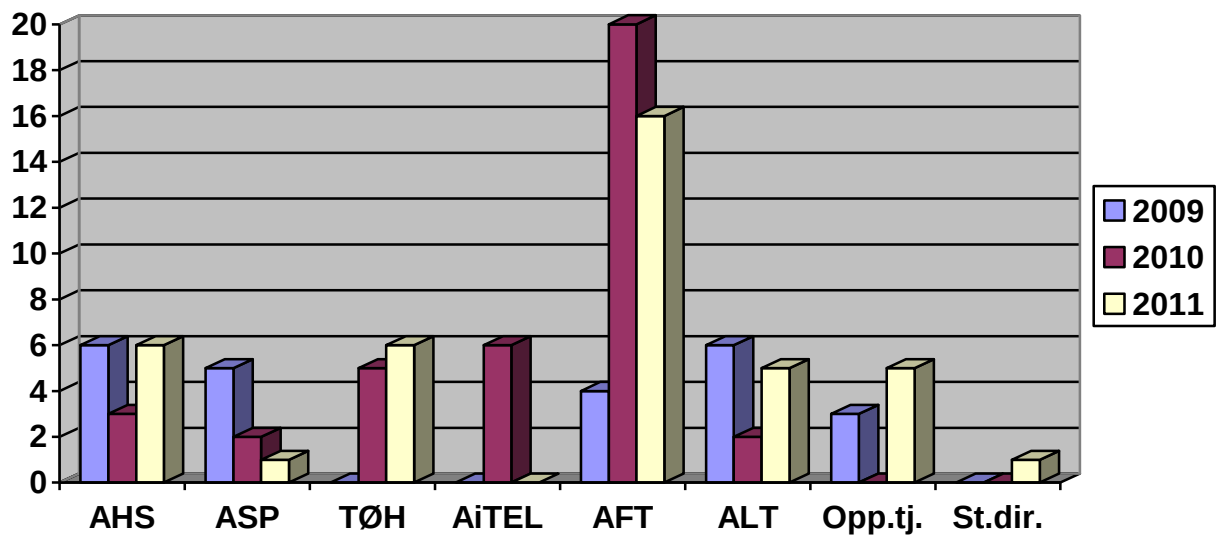
År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall saker	17	24	25	24	26	27	28	18	24	38	40
Antall medhold	4	4	5	2	2	5	5	5	5	2	5
% medhold *	24	17	20	8	8	19	18	28	21	5	12

* Sett i forhold til om avgjørelsen er fullt ut i studentens favør.

I 2011 behandlet klagenemnda 40 saker, mens klagenemnda i 2010 behandlet 38. Dette gir en økning på 2 saker i 2011. I løpet av perioden 2006-2011 ser bildet slik ut:

I 2011 ser fordelingen av type saker per førsteinstans slik ut sammenlignet med 2009/2010:

De sakene som klagenemnda behandlet i 2010 dreide seg om klage på formelle feil ved eksamen eller sensur (1), skikkethetsaker (2) saker angående mistanke om fusk (25), fritakssaker (3), adgang til å fremstille seg til eksamen/oppflytting (4), endring av vitnemål (1), avslag på utsatt studieplass (1), innlevering av eksamen etter tidsfrist (1). Det er verdt å merke seg at antallet klagesaker er relativt stabilt, det er antallet fuskesaker som har medført en økning i saksmengde hos klagenemnda de siste år.

Sakstyper og utfall 2011

Under vises en detaljert fremstilling av sakstyper i 2011:

Nr.	Sakstype	Utfall	Førsteinstans
1	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering og utestengning i inntil 2 semester.	TØH
2	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering og utestengning i inntil 1 semester. Vedtak ble senere påklaget til Felles klagenemnd og krav om utestengelse bortfalt.	TØH
3	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering og utestengning i inntil 1 semester.	TØH
4	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
5	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
6	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
7	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	ALT
8	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
9	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
10		Annullering	AFT
11	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
12	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
13	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
14	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
15	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
16	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
17	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
18	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering	AFT
19	Klage på avslag om permisjon fra allmennlærerutdanningen	Ikke tatt til følge	ALT
20	Fusk (eksamen under tilsyn)	Annullering	AFT
21	Fusk (mappevurdering)	Annullering og utestengning i inntil to semestre	AHS
22	Fusk (mappevurdering)	Sak avvist	AFT
23	Fusk (eksamen med tilsyn)	Annullering og utestengning i inntil ett semester	TØH
24	Fusk (semesteroppgave som obligatorisk arbeidskrav)	Sak avvist	ASP
25	Formell feil eksamensavvikling nettbasert eksamen	Klager gitt medhold	AHS
26	Klage på vedtak om utestengning i sak 23/11	Klagenemnda opprettholdt sitt tidligere vedtak og dette ble stadfestet i Felles klagenemnd.	TØH
27	Skikkethetssak	Innstilling fra skikkethetsnemnda ble ikke tatt til følge	Skikkethetsnemnd
28	Opptak til master i økonomi og administrasjon	Klage ikke tatt til følge	Opptakstjenesten
29	Opptak til master i økonomi og administrasjon	Klage ikke tatt til følge	Opptakstjenesten
30	Opptak etter særskilt vurdering til psykisk helsearbeid	Klage ikke tatt til følge	Opptakstjenesten
31	Formell feil ved eksamensavvikling	Klage ikke tatt til følge	ALT
32	Utsatt innleveringsfrist på semesteroppgave	Klage ikke tatt til følge	AHS
33	Formell feil ved avvikling av praksis	Klage tatt til følge	AHS
34	Eksamensadgang til enkeltemner	Klage ikke tatt til følge	Opptakstjenesten
35	Formell feil ved avvikling av muntlig eksamen	Klage ikke tatt til følge	ALT
36	Godkjenning av utenlandsk utdanning	Klage ikke tatt til følge	Studiedirektør
37	Særtildeling av praksisplass	Klage ikke tatt til følge	AHS
38	Opptak til ergoterapi og sykepleie, varig dispensasjon fra krav om generell studiekompetanse	Klage ikke tatt til følge	Opptakstjeneste
39	Avvikende eksamensform	Klage ikke tatt til følge	TØH
40	Utvidet tid på skriftlig eksamener	Klage ikke tatt til følge	AHS

Fuskesaker

Fusk ved eksamen er et problemområde som har vært viet mye oppmerksomhet både ved HiST og andre institusjoner, i media og fra departementets side. Sammenlignet med 2010 er det en liten nedgang økning i omfanget av fuskesaker ved HiST, men sammenlignet med perioden 2003-2009 er antallet fuskesaker høyt. I tabellen oppgis de sakene som har vært behandlet i klagenemnda det angitte år.

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall behandlede fuskesaker	1	9	2	5	10	4	3	25	23
Herav skoleeksamen	0	3	1	2	6	2	2	18	20
Herav hjemmeeksamen/mapper	1	6	1	3	4	2	1	7	3
Andel annullering	1	8	1	2	5	3	1	9	16
Andel annul.+utest. Inntil 6 mnd	0	0	1	1	4	0	0	3	3
Andel annull.+utest. 6-12 mnd	0	1	0	1	1	1	0	12	2
Ingen fuskereaksjon	0	0	0	1	0	0	2	1	2

I fuskesaker må to vilkår være oppfylt; det må objektivt sett foreligge fusk, og studenten må ha handlet forsettlig eller grovt uaktsomt (skyldkravet). Når det gjelder utmåling av reaksjon, så er normen som er gitt av Felles klagenemnd satt til to semestre ved forsettlig fusk og ett semester ved grovt uaktsomt fusk. Felles klagenemnds redegjørelse for sin forståelse av skyldkravet, samt krav til informasjon og saksbehandling fra institusjonens side fremmer lik og korrekt behandling av studentene i slike saker. Momenter som tas inn i klagenemndas egen vurdering er omfang av fusket, erfaring som student, om høgskolen har overholdt sin informasjonsplikt, grad av veiledning i akademisk skriving og referansebruk, forholdsmessighet o.lign.

Studentene benytter seg av to typer fusk. Den ene typen er fusk i eksamenslokalet, der studentene har medbrakt ulovlige hjelpemidler. I forarbeidene til uhl fremgår det at det er «å anse som fusk når en student har ulovlige hjelpemidler tilgjengelig på eksamen eller på andre måter handler i strid med eksamensreglementet». Når det fremgår av eksamensreglementet hvilke hjelpemidler som er ulovlige, og at disse ikke skal medbringes til eksamenslokalet, vil det regnes som fullbyrdet fusk dersom de ulovlige hjelpemidlene oppdages i eksamenslokalet, selv om studenten ikke blir tatt i å benytte seg av dem. Den andre type fusk foregår ved plagiering eller ved at studenten ikke har oppgitt sine kilder. Det har også vært tilfeller av ulovlig samarbeid ved hjemmeeksamen.

Fuskebestemmelsene omfatter også obligatoriske arbeidskrav der det inngår et element av vurdering.

Fuskesakene er i stor grad knyttet til eksamen med tilsyn i 2011. Spørsmålet er hvorvidt disse tallene representerer det korrekte bildet av fuskeomfanget ved HiST. Saksfordelingen avdelingene imellom kan svinge fra år til år. Den markante økningen i antall fuskesaker ved eksamen med tilsyn kan nok, etter klagenemndas syn, skyldes at det er foretatt systematiske kontroller av eksamener, spesielt ved AFT og AiTel og til dels TØH. De øvrige avdelingene har ikke rapportert om planlagte fuskekontroller av en tilsvarende dimensjon.

Her kan det nevnes at AFT kontrollerte 1535 kandidater ved 17 eksamener høsten 2010 og 709 kandidater ved 13 eksamener våren 2011, AiTel kontrollerte 327 kandidater ved 5 eksamener høsten 2010 og 194 studenter ved 4 eksamener våren 2011. TØH kontrollerte 603 kandidater fordelt på 4 eksamener våren 2011 og 77 kandidater fordelt på tre eksamener høsten 2010. De fleste av fuskesakene var knyttet til tilgang på ulovlige hjelpemidler til eksamen.

Når det gjelder eksamen uten tilsyn har klagenemnda kun behandlet tre saker om plagiering (mappeeksamen ved forkurs og semesteroppgave). To av sakene ble avvist pga formelle feil hvorav en student var pålagt en aktivitet som ikke var studieplanfestet og følgelig falt utenfor universitets- og høyskolelovens virkeområde, en annen gjaldt store uklarheter knyttet til vurderingsordningen mappe. En sak resulterte i annullering og utestengning i to semester pga forsettlig fusk. At det er såpass få fuskesaker knyttet til plagiering ved HiST kan skyldes at studentene ved HiST er godt informert om krav til kildebruk, og at studentene er bevisst de krav som stilles til dem. En viss andel av sakene løses også antagelig ved trekk i karakter for akademisk umodenhet. Klagenemnda har ingen oversikt over dette. Det er heller ikke usannsynlig at det finnes en del mørketall, spesielt hvis en sammenligner HiST med en rekke andre institusjoner innen sektoren hvor plagiering ser ut til å utgjøre den absolutt mest utbredte formen for fusk (basert på årsrapporter fra andre institusjoner og Felles klagenemnd). Innføring av plagiatkontrollen Ephorus kan medføre en økning i denne type saker.

Rett til fullmektig og klage til Felles klagenemnd

Studentene har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om utestengning er reist, og utgiftene skal dekkes av HiST etter statens salærsatser. Studentene benyttet sin rett til advokatbistand i 2 av sakene i 2011 hvor det var reist mistanke om fusk.

To av fuskesakene ble påklaget til Felles klagenemnd. Et vedtak ble stadfestet (dette gjaldt annullering og utestengning i ett semester), i det andre forholdet ble vedtaket delvis stadfestet. Felles klagenemnd påpekte at en ordning med stempling av hjelpemidler ved en avdeling hadde skapt såpass store uklarheter og reduserte dermed reaksjonen.

Særskilte skikkethetssaker

Klagenemnda har behandlet en sak etter skikkethetsvurdering fra skikkethetsnemnda i 2011. Dette var en sak fra lærerutdanningen. Skikkethetsnemndas innstilling ble ikke tatt til følge. Klagenemndas vedtak ble fattet med grunnlag i høgskolens og skikkethetsnemndas saksbehandling og rettsanvendelse i angjeldende sak.

Andre saker

Klagenemnda behandlet fire klager på formelle feil ved eksamensavvikling i 2011. En sak var knyttet til formell feil ved avvikling av nettbasert eksamen hvor klager ble gitt medhold og ny eksamen. I klage på formell feil ved praksisavvikling ble klager gitt medhold på grunn av formelle feil ved praksisavviklingen og brudd på forvaltningslovens saksbehandlingsregler. Det anføres at klagenemnda prøver den formelle avviklingen etter uhl, og at den faglige vurdering av studentens kompetanse ikke blir overprøvd. Ved to klager på formell feil på avvikling av muntlig eksamen ble klage ikke tatt til følge. Klagenemnda behandlet videre fire saker hvor det ble klaget på avslag på opptak til studier. Klagere ble i disse sakene ikke gitt medhold. I tillegg behandlet klagenemnda saker om utvidet tid på skriftlige eksamener, godkjenning av utenlandsk utdanning, avslag på permisjon fra studiene, særtildeling av praksisplass og eksamensadgang til enkeltemner. Avdelingenes innstillinger i sistnevnte saker ble stadfestet.

4. AVSLUTTENDE KOMMENTAR

Klagenemnda har hatt mange saker til behandling i 2011, og det er lagt ned et betydelig arbeid fra ledelsens, medlemmenes og sekretariatets side. Klagenemnda har hatt gode og konstruktive diskusjoner, og vedtakene har i samtlige saker i 2011 vært enstemmige.

Nemnda finner arbeidet som kvalitetssikrer ved Høgskolen i Sør-Trøndelag meningsfylt.

Klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

3. februar 2012

Børge B. Tronvold
leder av klagenemnda

Kjersti Møller
seniorrådgiver

VEDLEGG

MANDAT FOR KLAGENEMNDA VED HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG Vedtatt av høgskolestyret 05.12.96, HS-sak 86/96. Endret ifølge KUF-rundskriv F-55-00 dat. 18.12.00 og av høgskolestyret 19.03.03, HS-sak 024/2003 og 27.09.06, HS-sak 058/2006. Oppdatert i samsvar med disposisjonsmessige endringer i universitets- og høgskolelovens kapittelinndeling.

1. Klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag er opprettet etter vedtak i Det regionale Høgskolestyret (24.06.94) og i Høgskolestyret (21.12.95).

2. Klagenemndas sammensetning er i henhold til lov om universiteter og høgskoler, § 5-1.

3. Høgskolestyret delegerer til klagenemnda å behandle og avgjøre klager i følgende saker:

- Klage på avgjørelser om opptak til de studier ved høgskolen som ikke omfattes av sentralt opptak og således skal avgjøres av andre organer, og klage i forbindelse med opptak på grunnlag av realkompetanse
- Klage på avslag om oppflytting til høyere årskurs eller direkte opptak til disse
- Klage på avslag om å få gå opp til eksamen
- Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur
- Klage i forbindelse med godkjenning av kurs, fag eller praksis som inngår i studiet
- Klage over avgjørelse om dispensasjon eller fritak fra eksamen eller prøve, unntatt dispensasjonssaker av prinsipiell art
- Klage i forbindelse med valg av representanter og ombud ved høgskolen
- Saker om annullering av eksamen og prøve i henhold til universitets- og høgskoleloven § 4-7, første og annet ledd og saker om utestenging i henhold til samme lov § 4-8 tredje ledd
- Saker om ikke skikkethet og om utestenging etter § 11 i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.